

Отже, виходячи з вищезазначеного, за доцільно було б прийняти новий нормативний акт, який би чітко регламентував порядок надання вищої освіти та відповідав статтям Конституції України та законам України.

Список бібліографічних посилань

1. Застосування судами цивільного і цивільного процесуального законодавства/за заг. ред. П. І. Шевчука. Київ: Ін Юре, 2002. 416 с. («Б-ка судді»).

Одержано 20.04.2017

УДК 346.1

Іван Олександрович Романчук,

курсант 4 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук, доцент Коваленко К. В.

ПРИВАТНА ДЕТЕКТИВНА (РОЗШУКОВА) ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК НОВИЙ ВИД ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В умовах євроінтеграції України та боротьби з тіньовим бізнесом нормативно-правове регулювання здійснення господарської діяльності займає одне із найголовніших місць в загальній державній програмі, направлений на здійснення таких цілей. Використовуючи досвід інших держав, наша країна прагне до світової спільноти, в тому числі і шляхом внесення відповідних змін до законодавства.

Таку тенденцію можна прослідкувати на прикладі запровадження в Україні приватної детективної (розшукової) діяльності як окремого виду підприємницької діяльності. На даний момент така діяльність має місце, причому є достатньо поширеною, але вона зовсім не врегульована законодавством в нашій країні. Протягом останніх десяти років було складено сім законопроектів про приватну детективну (розшукову) діяльність, що були подані до Верховної Ради України, але жоден не знайшов підтримки. Новий законопроект «Про приватну (детективну) розшукову діяльність» (далі – Законопроект) було подано до Верховної Ради України 28.12.2015, і він вже був прийнятий у першому читанні.

Відповідно до цього Законопроекту приватна детективна (розшукова) діяльність – це дозволена органами Національної поліції України незалежна професійна діяльність приватних детективів або приватних детективних підприємств (агентств) щодо надання клієнтам на платній договірній основі детективних послуг з метою захисту їхніх законних прав та інтересів на підставах та в порядку, що передбачені цим законопроектом [1].

Розгляньмо приватну детективну (розшукову) діяльність як вид господарської діяльності, проаналізувавши основні ознаки, притаманні останній.

Відповідно до ст. 3 Господарського кодексу України господарська діяльність – це діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт

чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Підприємницькою господарською діяльністю є діяльність, спрямована на отримання прибутку.

Приватна детективна (розшукова) діяльність є підприємницькою діяльністю, що прямо витікає із самого її визначення, наведеному в Законопроекті, оскільки здійснюється шляхом надання послуг вартісного характеру з метою отримання прибутку.

Серед основних ознак господарської діяльності деякі науковці традиційно виділяють три основних, а саме:

- 1) обмежене, порівняно з цивільним правом, коло суб'єктів (визначених в ст. 2 ГК України);
- 2) поєднання приватних і публічних інтересів;
- 3) матеріальний зміст цих відносин (тобто суспільне виробництво і реалізація (оборот) суб'єктами господарювання продукції – виробництво товарів, виконання робіт, надання послуг) [2, с. 22–23].

Проаналізуємо кожен ознаку окремо на прикладі здійснення такої підприємницької діяльності, як приватна детективна (розшукова) діяльність.

Суб'єктами господарювання у відносинах з приводу реалізації приватної детективної (розшукової) діяльності є приватні детективи як фізичні особи-підприємці або приватні детективні підприємства (агентства) як юридичні особи приватного права. Приватне детективне підприємство (агентство) може діяти у складі одного учасника-приватного детектива. З цього положення постає незрозумілим, для чого засновувати детективне агентство з одним учасником, адже положення щодо функціонування підприємства та господарських товариств (як от скликання загальних зборів, поділ статутного капіталу між його учасниками, досягнення економічних, соціальних та інших благ внаслідок такого об'єднання та ін.) втрачають своє призначення.

Споживачами у розглядуваних специфічних відносинах є особи, які звернулися до приватного детектива або детективного агентства з метою одержання відповідних послуг. В ст. 11 Законопроекту наведено перелік послуг, які можуть надавати суб'єкти приватної (детективної) розшукової діяльності, який не є вичерпним. Такі послуги можуть надаватися в різних видах судочинства (кримінальному, адміністративному, цивільному, господарському). Що стосується господарського судочинства, то серед таких послуг мають місце наступні: 1) вивчення ринку, пошук і збір інформації із відкритих джерел з метою підготовки ділових переговорів клієнта, з'ясування фінансової платоспроможності, майнового стану та благонадійності потенційних ділових партнерів; 2) пошук боржників та осіб, які ухиляються від виконання своїх договірних обов'язків, вирішення в порядку, встановленому законодавством України, питань щодо повернення боргів та виконання договірних обов'язків та інші.

Щодо державної реєстрації та надання дозволу для зайняття приватною (детективною) розшуковою діяльністю, слід сказати, що у господарських відносинах з цього приводу беруть участь органи державної влади, а саме органи

Національної поліції та інші органи виконавчої влади, наділені господарською компетенцією. Так, відповідно до ст. 7 Законопроекту видача свідоцтв на право зайняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю здійснюється органами Національної поліції.

Причому в ст. 5 Законопроекту сказано, що приватний детектив серед усіх інших прав має право на зайняття детективною (розшуковою) діяльністю індивідуально як самозайнята особа або суб'єкт підприємницької діяльності. Дане право обумовлюється конституційними правами особи, зокрема таким, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, про що вказано в ст. 42 Конституції України.

Слід звернути увагу, що приватна детективна (розшукова) діяльність є специфічною діяльністю, яка може за певних обставин нашкодити суспільним інтересам, інтересам держави та обмежити права окремих осіб. Тому вважаємо, що з метою забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері забезпечення захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів вона обов'язково повинна підлягати ліцензуванню відповідно до закону України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Суб'єктами розглядуваних відносин виступають також і громадяни як засновники суб'єктів приватної (детективної) розшукової діяльності.

Говорячи про поєднання приватних і публічних інтересів в процесі здійснення детективної діяльності приватними детективами, слід зауважити, що з одного боку вона направлена на боротьбу зі злочинністю, забезпечення зайнятості населення, вирішення судових, у тому числі господарських, спорів, а з іншого задовольняє власні інтереси і потреби осіб (споживачів), які звертаються до суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності.

Матеріальним змістом відносин з приватної детективної (розшукової) діяльності є надання послуг, визначених в ст. 11 законопроекту, на платній основі з метою одержання прибутку суб'єктами її здійснення.

Отже, підводячи підсумок усьому вищенаведеному, пропонуємо визначити приватну детективну (розшукову) діяльність з точки зору підприємницької діяльності. Таким чином, приватна детективна (розшукова) діяльність – це підприємницька діяльність, направлена на надання послуг із збирання, фіксування та дослідження відомостей, необхідних для розгляду справ у цивільному, господарському, кримінальному та адміністративному судочинстві на договірній основі із споживачами, яка підлягає державній реєстрації у встановленому законом порядку та отримання відповідного свідоцтва від органів Національної поліції України. Вважаємо, що така діяльність повинна підлягати ліцензуванню з урахуванням вимог Законопроекту. Таким чином у разі прийняття розглядуваного Законопроекту, постає необхідним внесення відповідних змін до закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» у частині переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Список бібліографічних посилань

1. Про приватну детективну (розшукову) діяльність: проект закону України від 28.12.2015 № 3726 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=57580 (дата звернення: 13.04.2017).
2. Щербина В. С. Господарське право: підручник. 4-те вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 640 с.

Одержано 20.04.2017

НАУКОВИЙ ГУРТОК КАФЕДРИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ ФАКУЛЬТЕТУ № 6

УДК 347.652

Аліна Валеріївна Цілуйко,

студентка 1 курсу факультету № 6 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук, доцент Кухарев О. Є.

ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ ФАКТИЧНОГО ПОДРУЖЖЯ

Останнім часом в Україні спостерігається зростання кількості фактичних шлюбних відносин. В юридичній літературі фактичні шлюбні відносини розглядають як шлюбні за своєю суттю відносини, які не мають необхідної формалізації (державної реєстрації).

Згідно зі ст. 1264 ЦК України у четверту чергу право на спадкування за законом мають особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менше п'яти років до часу відкриття спадщини.

Отже, для закликання до спадкування як спадкоємця четвертої черги, особа має:

- 1) бути членом сім'ї спадкодавця;
- 2) проживати зі спадкодавцем однією сім'єю протягом п'яти років на день відкриття спадщини.

Слід перш за все зазначити, що чинне законодавство не розкриває зміст терміну «член сім'ї». У зв'язку з цим Верховний Суд України надав роз'яснення, що при вирішенні спору про право на спадщину осіб, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш як п'ять років до часу відкриття спадщини (четверта черга спадкоємців за законом), слід враховувати правила ч. 2 ст. 3 СК України про те, що сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Зазначений п'ятирічний строк повинен виповнитися на момент відкриття спадщини і його необхідно обчислювати з урахуванням часу спільного проживання зі спадкодавцем однією сім'єю до набрання чинності СК України (п. 21 постанови